

8. Кодекс торговельного мореплавства України. Закон від 23 травня 1995 року № 176/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80#n13> (дата звернення: 13.10.2022)

9. Про затвердження Порядку оформлення приходу суден у морський порт, надання дозволу на вихід суден у море та оформлення виходу суден із морського порту. Наказ Мінінфраструктури № 430 від 27 червня 2013 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1230-13#Text> (дата звернення: 13.10.2022)

10. Convention on Facilitation of International Maritime Traffic (FAL). URL: [https://www.imo.org/en/About/Conventions/Pages/Convention-on-Facilitation-of-International-Maritime-Traffic-\(FAL\).aspx](https://www.imo.org/en/About/Conventions/Pages/Convention-on-Facilitation-of-International-Maritime-Traffic-(FAL).aspx) (дата звернення: 13.10.2022)

11. Росія вийде із «зернової угоди», якщо її вимоги проігнорують. 13.10.2022. URL: <https://ukragroconsult.com/news/rosiya-vyjde-iz-zernovoyi-ugody-yakshho-yiyi-vymogy-proignoruyut/> (дата звернення: 13.10.2022)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-266-4/33>

ВИДАЧА ДУБЛІКАТА НОТАРІАЛЬНО ПОСВІДЧЕНОГО ДОКУМЕНТА, ЩО ПІДТВЕРДЖУЄ ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА МАЙНО СПАДКОЄМЦЯМ ПОМЕРЛОГО

Тодоровський С. М.

*здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії I курсу
кафедри цивільного та господарського права і процесу
факультету права та економіки*

Міжнародний гуманітарний університет

Науковий керівник: Діденко Л. В.

доктор юридичних наук, професор,

*в.о. завідувача кафедри цивільного та господарського права та процесу
факультету права та економіки*

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Станом на теперішній час чіткого законодавчого визначення терміну «Дублікат» не існує. Проте з юридичної практики застосування слова «Дублікат», можна дійти висновку, що це повторно виготовлений

ідентичний оригіналу документ, який використовується замість втраченого або пошкодженого оригіналу, та який має однакову юридичну силу.

Дублікат нотаріально посвідченого документу – це документ повторно виготовлений з першого примірника нотаріального документа, який зберігається у архівних справах нотаріуса, та містить ідентичну інформацію, що в першому примірнику документа замість втраченого або зіпсованого оригіналу.

Дублікат нотаріально посвідченого документа видається згідно Закону України «Про нотаріат» у двох випадках – у разі втрати оригіналу та у разі зіпсування оригіналу. Дублікат нотаріального документу видається нотаріусом який посвідчив чи видав нотаріальний документ, а у разі припинення приватної нотаріальної діяльності чи ліквідації державної нотаріальної контори, дублікати по документам видаються державним нотаріусом нотаріального архіву.

До нотаріально посвідчених документів, що підтверджують право власності на майно відносять – Договори, Свідоцтва.

У разі смерті власника майна, та у разі втрати чи зіпсування нотаріального документу, що посвідчує право власності на майно, статтею 53 ЗУ «Про нотаріат» дозволено отримання дублікату такого документа спадкоємцями померлого, яких визначає нотаріус в якого заведено Спадкову справу.

Згідно нотаріальної практики, під час звернення до нотаріуса для видачі Свідоцтва про право на спадщину, наявні непоодинокі випадки відсутності у спадкоємців померлого оригіналу документа, що підтверджує право власності на майно або такий документ є зіпсований. Для видачі Свідоцтва про право на спадщину, нотаріусу згідно діючого законодавства при формуванні Спадкової справи необхідно витребувати у спадкоємців оригінал документа, що підтверджує право власності, для долучення до матеріалів Спадкової справи померлого. Існують випадки коли власниками одного майна є кілька осіб, тому нотаріусом до матеріалів Спадкової справи долучається копія відповідного документа, що підтверджує такі права, а на оригіналі документа проставляється відповідна відмітка про видачу Свідоцтва про право на спадщину. У разі відсутності оригіналу документа, що підтверджує право власності, нотаріус виготовляє запит, в якому зазначається ідентифікуючі відомості спадкоємця, якому необхідно видати дублікат нотаріально посвідченого документа.

Відповідно до Закону України «Про нотаріат» для отримання дублікату такого документу спадкоємцю (ям) необхідно звернутись до нотаріуса, яким було посвідчено або видано нотаріальний документ, що підтверджує право власності. або до нотаріального архіву, якщо

нотаріальна діяльність нотаріуса припинена із запитом нотаріуса у якого заведено відповідну Спадкову справу до майна померлого, подати відповідну заяву на отримання такого дублікату та необхідно надати підтвердження смерті власника майна (Свідоцтво про смерть, або Рішення суду про оголошення такої особи померлою).

Після встановлення факту смерті особи, що є власником майна, нотаріусом приймається рішення про виготовлення та видачу дублікату такого документа.

Дублікат документа повинен бути ідентичний першому примірнику документа, що зберігається у архівних справах нотаріуса. Оскільки відновити власноручні підписи сторін Договору, які його підписали неможливо, нотаріусом в тексті дублікату цього Договору прописується словами зазначення підпису.

Наприклад: \ Підпис \\ Іванов Іван Іванович \

Також, нотаріусом під час видачі дублікату, в тексті дублікату документа, не проставляється підпис нотаріуса, а лише прописується словами посада та підпис нотаріуса який його посвідчив. Оскільки, відтворити відтиск гербової печатки на нотаріально посвідченому документі не уявляється можливим, нотаріусом, який видає дублікат зазначається в тексті документу «Гербова печатка».

Наприклад: /Гербова печатка/ /Державний чи Приватний нотаріус/
/Підпис/

Згідно Закону України «Про нотаріат» та «Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України» на дублікаті, що видається нотаріусом проставляється в правому верхньому куті відмітка «Дублікат, що має силу оригіналу» і вчиняється посвідчувальний напис. В посвідчувальному написі нотаріусом зазначається особа, яка отримала дублікат документа, встановлення особи, а також зазначається перевірка факту смерті власника зазначеного в тексті дублікату майна.

Дублікат викладається на спеціальному бланку нотаріальних документів, який має серію, номер і реєструється під відповідним кодом витрачання «11-Дублікат» в ЄДР. У разі видачі дублікату Свідоцтва про право на спадщину, окрім реєстрації бланку також відомості про такий дублікат вносяться до Спадкового реєстру відповідно до Положення про спадковий реєстр та на підставі чого виготовлюється Витяг про реєстрацію такого дублікату.

Крім того, про видачу дублікату нотаріального документа нотаріус робить відмітку на першому примірнику документа, який зберігається у його архівних справах або справі яка зберігається у фонді архіву державної нотаріальної контори чи приватного нотаріуса, які передані на державне зберігання до нотаріального архіву.

Необхідно звернути увагу, що в нотаріальній практиці перші примірники нотаріальних документів деякий час видавались в одному примірнику на кількох власників одного нерухомого майна. Оскільки право власності на майно, яке прописане в тексті такого документа виникає в усіх власників, тому у нотаріальній спільноті є різні думки, щодо можливості видачі дублікатів таких документів, лише одному з власників. Зазначена проблема викликана тим, що по даному питанню законодавцем чітко не прописано можливість видачі дублікатів по таким нотаріальним документам. У нотаріусів виникають спірні питання щодо можливості видачі дублікатів по таким документам, одні вважають, що видача дублікату документа є можлива, обґрунтовуючи це тим, що право власності на майно виникає в усіх власників, які зазначені в тому чи іншому нотаріальному документі, а інші вважають, що при видачі дублікату такого документа необхідна присутність усіх власників для написання відповідних заяв на отримання дублікату, а у разі смерті одного з них, необхідно надання для підтвердження цього факту – Свідоцтва про смерть.

Отже, таким чином на нашу думку, усі сторони набувачі чи спадкоємці померлого спадкодавця, мають однакове право власності на майно, яке є предметом того чи іншого документа, на рівні з усіма набувачами, відповідно до п. п. 3, 4 ст. 334 ЦК України, тому обмежувати їх у праві на отримання дублікату нотаріального документа, що підтверджує їх право власності тягне за собою обмеження та порушення цивільних прав громадянина.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР: станом на 01 січня 2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 року № 3425-ХІІ: станом на 15.12.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#n352>

3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-ІV: станом на 01.08.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#n5815>

4. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5: станом на 21.05.2022р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#n1189>